

Eugenia Bogdan
ALB PE ALB

Eugenia Bogdan

ALB

PE

ALB

Prefață de MARIN SORESCU

Editura Dacia
Cluj-Napoca 1987

Coperta și prezentarea grafică: MIRCEA BACIU

POEZIA – ADICĂ RESTUL TAINEI

Cu câțiva ani în urmă, îmi arătaseră atenția, în revistele de peste munți, câteva poezii de o sensibilitate mai degrabă dură, bolnăvicioasă – în linia vocii îngroșate pre-matur a lui Labiș – dar paradoxal, totodată, suav-gingașe, ca un boboc de stea cățarat pe un lujer prea subțire de crin.

Erau semnate: Eugenia Bogdan. Mai mult decît o promisiune. Numele suna estompat apoi, „cum piere fumul de țigară”, vorba cîntecului. Poeta, foarte tînără pe atunci, și-a impus o tăcere misterioasă, pe care acum, citind manuscrisul trimis de Editura „Dacia” mi-o explic. O nemulțumire de sine și-o perpetuă căutarea. Descoperiri geografice, dar mai ales orizonturi sufletești. Fără a înceta să scrie, Eugenia Bogdan și-a lucrat în taină cartea, formată din straturi de cărți, ce corespund unei continue prime-niri și îmbogățiri. Un debut amînat, e drept, dar care depășește acum debutul. Constituie un mic eveniment editorial.

Înscriindu-se, structural în tradiția ardelenescă, (Goga, Blaga, Cotruș), autoarea, asimilînd ce e de asimilat, își inventează și o tradiție ardelenescă *feminină*. Acel fior

tainic al fertilității, colind de flori dalbe, flori de măr, rugăciune a dăscăliței, ticluită chiar de ea, puritatea lacrimii adevărate ce oglindește un bulgăre de pământ generos. Asumarea duhului locului se dovedește și de data aceasta un gest profund liric, iar „metoda de creație” predilectă este autobiografia în febra zicerii.

„Cînd m-am născut un șir de generații / S-au dat de-o parte ca să-mi facă loc. / Parcă le simt, prin sînge, clătinate / Ca de puterea unui foc”. Poeta găsește cu multă siguranță tonul unei confesiuni vibrante, nesofisticate, ce amintește prin încordarea emotivă de vocea gravă a singuraticei și singularei Emily Dickinson. Spovedindu-se liric, „din cerc mai mic în cerc mai mare”, ea pare a depăna o memorie ancestrală a pământului natal, rămînînd mereu aproape de sursă și cucerită definitiv de „taina liniei primare”.

Statornică este imaginea Pământului, cîntat cu patimă, nostalgie, credință: „Bocancii mei încă mai poartă / pămînturile de la țară / și mintea ca un plug statornic / tot ce-ntîlnește-n cale ară”.

Totul e spus dintr-o răsufare. Poeta pare că n-are timp, în vârtejul inspirației, să pună măcar titluri: mult mai important e cercul în care frînturile lirice se înscriu ca niște spițe anonime, consolidînd însă rotundul rostogolitor al unei viziuni. Ciclurile acestea, mai bine zis calupurile magice ar putea părea monotone, dacă atenția nu ne-ar fi

dezarmată de totala sinceritate a eului, care se dă legat, cum se zece, nepăsându-i de nimic. Totodată se poate aprecia arta semitomului, surdina suspinului reținut, monosilaba îngîndurării. Am urmărit atent, cu oarecare maliție, mărturisesc, poemele în vers clasic, fiind aproape convins – după o lungă familiarizare cu textele debutanților, care demult nu mai abordează, vai! rima, - că voi întîlni obișnuințele modeste compuneri ale fazei romantice adolescente. Ei, bine! Aceste poeme „tradiționale” constituie partea forte a volumului! Mlădioase, cizelate „pe ascuns” ca să nu dăuneze spontanității, viguroase ca gîndire și punere în pagină – ele sînt dovada unui talent cultivat și oțelit, care se mlădiază fără a se frînge, scoțînd sonorități de diapozon. Multe dintre ele pot fi citate în întregime, ca niște izbînzii ale liricii noastre. Îmi plac unele particularități de grai ardelenesc, făcînd bine în montură cîte unui vers. Asimetriile și ieșirea. Cîteodată, din ritm, traduc un flux ambițios și sigur pe sine, care trebuie primit ca atare.

Notez un distih: „Țin minte, așa m-am născut / Timpul năpustindu-se în mine”, elocvent pentru altă secțiune, de notații și definiții. Apariția în lume, părăindu-i-se a fi prea tîrzie, cînd „minunile-s complete” și abia încap în rafturi, poeta se simte implicată în misterul lumii, datorate să divulge, prin propria-i trăire și existență „restul tainei”, incomunicabil. Și o face în modul

cel mai firesc, simplu fără a da pe față efortul, de multe ori „tăcînd ce aş putea să spun”, dar și spunînd - în fond tot așa „tăcînd”, - sub forma generoasă a metaforei, frumoase cîntece ce-și deșiră nu știu ce farmec nostalgic: „Această zi este o barcă / în care am fugit din lume / și ce urmează sînt doar valuri / care ne-mping în larg, în larg / - doar amintiri mai răbufnesc, / ori pînă ajung la noi se sparg. // În rest, oceanul, doar oceanul, / abia pîrînd să ne încapă, / cînd ne plimbăm peste nisipuri / înconjurați de-un zid de apă.” Poezie totuși modernă, te gîndești citind astfel de versuri, modernismul aici neînsemnînd stres și frisos, ci o blîndă integrare în tradiție, care după ce e asumată e „subminată” cu candoare, feminin, de o viziune ce nu rănește retina, ci doar o expunere luminii ceva mai mult. Se scrie multă poezie azi, pretutindeni, un hățiș de „voci noi” se propune neconținut, hățiș din care rar mai sare cîte un iepure. Scepticismul criticului din mine e învins de adierea proaspătă, răcoroasă, cu iz ardelenesc și o undulare molcomă de colină mioritică răzbătînd din cele mai bune poeme ale acestei cărți. Eugenia Bogdan a știut să aștepte, și-a ars etapele în singurătate. Alături de cele mai bune poete romîne de azi, ea contribuie la reabilitarea noțiunii de lorică feminină, facînd-o sinonimă cu lirica propriu-zisă.

Maria Sorescu

ALB

„Sîntem un vis!” strigase cineva
iar oamenii și-au renegat tulpina,
punînd la îndoială dulcea iarbă,
propria carne, bezna și lumina.

Au încurcat așa de bine rostul
cărărilor acestei atlatide
și panica a bandajat cu-nctul
efervescenta frunților lucide

Orbecăim carbonul și evoluăm
între ruine bănuite de-absolut,
În locuri răzuite de-amintiri
trăiesc profeți în vizuini de lut . .

Euridice-și curăță ființa
de coaja întrupărilor mai vechi.
Șuvițe blonde cad din părul
cel împletit după urechi.

Nu simt de dor urlându-mi carnea.
Trădării ei nu stau de pază.
Idea unei morți definitive
astăzi cel mult mă-nduioșează.

Concentriăm în nu știu ce virtute
și-o simt tînjind la marginile mele,
așa cum stelele mai mici
se-nvîrt în jurul mării stele.

Ne îngrădim cu garduri adevărul
ferite de ochiul dușmănos
și ziua construim, dar noaptea,
lucrarea mâinilor e jos.

C-un pas 'nainte alte mâini
au ridicat un gard strălucitor
ce-nvăluie așa de tainic
sublimul adevăr al lor.

Și-așa, schimbînd gard după gard,
din cerc mai mic in cerc mai mare,
se-ntăinează adevărul
de taina liniei primare.

Cînd m-am născut, un șir de generații
s-au dat de-o parte ca să-mi facă loc;
parcă le simt, prin sînge clătinate,
ca de puterea unui foc.

Am năvălit în margini galopînd
cu simțurile-înhăitate-n trup.
Ca haina strîmtă pe la subțiori
tiparele se-aude cum se rup.

Un șarpe se deșteaptă-ncetișor
subțirele hotar spre absolut -
în univers dezgheață înțelesuri
cînd mă aplec sălbatic și-l sărut.

Lumina nu trădez, iar noaptea
e mai vicleană ca un grec -
nu mă oprește, nu mă-ntoarce
dar nici nu-ngăduie să trec.

Destinul dat a încetat
la porțile sub care am tăcut.
Interioare legi împing setos
sfârșitul către început.

Uit cântecul de dragoste și jale,
ceea ce știu nu-ncapă în pahare:
e mai adânc ca sângele
și dincolo de orice îmbătare . . .

Pământuri roșii dormitează
neinjectate cu semințe
și nici o urmă de copită,
nici o vibrație în văzduh.

O, univers virgin, Orfeu
îți prinde umărul cuminte,
cojindu-te de patrofire
și te îndoaie în cuvinte.

Ce searbădă e puritatea
- plictisul îi mănâncă gestul.
Lumina sufletului strigă:
dar restul taine? restul, restul . . .

În orișicare pustiu cresc așteptări
tot mai adânci și-nfierbîntate
- profeți cu umerii subțiri
dezamănesc dorința de păcate.

Trec călători turnați pe cai
rîzînd și ignorînd chemarea
Nisipurile cad blazate
zidînd pe totdeauna zarea.

Și-abia cînd poate prea tîrziu
un tîrnăcop viril insistă,
escaladînd neînțeleșul
cu o mișcare tristă . . . tristă . . .

Thank You for previewing this eBook

You can read the full version of this eBook in different formats:

- HTML (Free /Available to everyone)
- PDF / TXT (Available to V.I.P. members. Free Standard members can access up to 5 PDF/TXT eBooks per month each month)
- Epub & Mobipocket (Exclusive to V.I.P. members)

To download this full book, simply select the format you desire below

